

Ajankohtaista kiertotaloudesta ja jätehuollosta

Anna-Maija Pajukallio

ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Jätealan strateginen yhteistyöryhmä 8.9.2020

Sisältöä

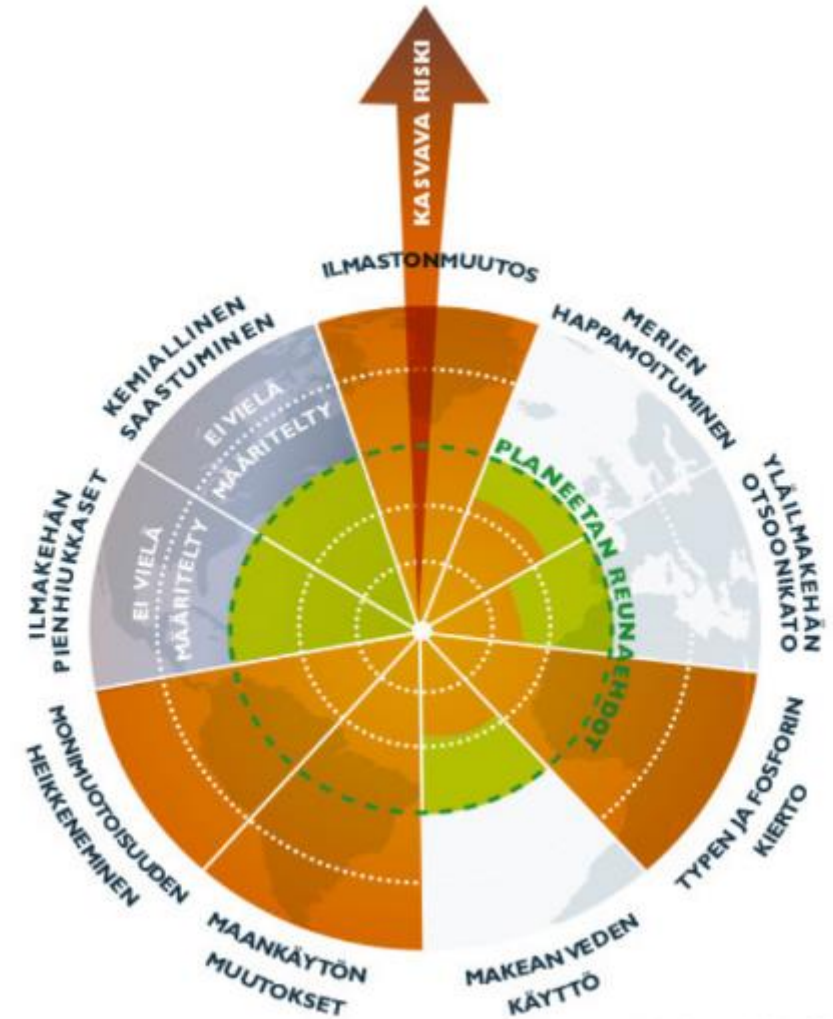
- Ylikulutus
- Jätelaki-HE
- SUP (kertakäyttömuoveja koskeva direktiivi)
- MASA-reksiteröinnistä päätökseen
- EU:n kiertotalouden toimintasuunnitelma
 - päätelmät joulukuussa
 - akkuja koskeva säädösehdotus lokakuussa??
- Strateginen kiertotalousohjelma – tilannekatsaus
- Sekalaista lyhyesti

Yksi maapallo

- Maapalloja on vain yksi, mutta vuoteen 2050 mennessä maailmassa kulutetaan kolmen maapallon edestä.
- Puolet kaikista kasvihuonekaasupäästöistä ja yli 90 prosenttia biodiversiteetin köyhtymisestä ja vesistöjen kuormittumisesta on seurausta luonnonvarojen hyödyntämisestä ja jalostamisesta.
- Kiertotalous kestävyyskriisin ratkaisijana
- Ylikulutuspäivä 22.8.2020
 - maapallon tänä vuonna tuottamat uusiutuvat luonnonvarat on kulutettu loppuun
 - päivämäärä on siirtynyt reilut kolme viikkoa eteenpäin koronapandemian vuoksi.

Planeetan reunaehdot jo osin ylitetty

Lähde: Steffen ym. 2015, © SYKE & SITRA

JÄTELAKI-HE

- Noin 350 lausuntoa, muun ohella yli 100 yksittäisen jäteyrittäjän jättämää lausuntoa.
 - Isot teemat: kierrätys ja erilliskeräysvelvoitteet, jätekuljetusten kaksoisjärjestelmä ja pakkausten tuottajavastuu
- Täydentävä lausuntokierros JL 33 §:n muuttamisesta julkisten hankintayksiköiden velvoitteiden osalta 20.7.-21.8.
 - tavoitteena Materiaalitori- ja Hilma-alustan yhteensovittaminen
- Tulevia vaiheita : arviointineuvosto, laintarkastus ja käännös – tavoite saada eduskuntaan marraskuussa
 - **Olellaisia muutoksia jätelakiin ja lähes kaikkiin jätealan asetuksiin**
 - **Jätetietojärjestelmän kehittäminen**

Lausuntokierroksen jälkeen poistettuja

Jätteen kuljettajien ja välittäjien hyväksyminen jätehuoltorekisteriin (JL 94-99 §)

- vakuusvaatimus poistuu, tilalle vakavaraisuuteen liittyviä edellytyksiä
 - ulkomaisten toimijoiden hyväksymismahdollisuus
 - tehtävän keskittäminen yhteen ELY-keskukseen
- **Viranomaisten tiedonsaantia koskeva sääntely puutteellista – siirretään SUP-direktiivin täytäntöönpanon toiseen vaiheeseen**

Aluskierrätysasetuksen mukaiset viranomaistehtävät (JL 22 §)

- aluskierrätyslaitoksen luvan myöntäisi AVI, mutta aluskierrätys suunnitelman hyväksyisi ELY-keskus
- **Ehdotus ei olisi Hongkongin sopimuksen mukainen**

Kertakäyttömuovidirektiivin (EU) 2019/904 täytäntöönpanon tilannekatsaus

- Merkinnät ja tuotekiellot jo osana viimeistelyssä oleva jätelaki-HE:tä
 - Edellyttää muilta osin uutta jätelain muutosta – suunnitteilla kokonaan uusi tuottajavastuuluku SUP- tuotteille
 - HE lausuntokierrokselle 11-12/2020 (tavoite), lainsäädännön oltava voimassa 3.7.2021, vaikka osaa vaatimuksista aletaan soveltaa vasta myöhemmin
 - Yleisenä haasteena se, että muovin määritelmää ja muovituotteita koskevien komission suuntaviivojen ja toimeenpanosäädösten antaminen viivästynyt
 - mm. tuottajien vastuu roskaantumisen puhdistuskustannuksista haasteellinen asia
 - Edellyttää myös eräiden SUP- tuotteiden kansallisten kulutuksen vähennystoimien määrittelyä ja niiden ilmoittamista komissiolle
 - Tukihanke (SYKE) päättymässä lokakuussa → strateginen yhteistyöryhmä ja muovitiekartan yhteistyöverkoston yhteinen keskustelutilaisuus 30.10. aamupäivällä.
- Alustavan arvion mukaan toimet sisällytettäisiin pääosin uuteen VALTSUUN – päätös kun keinot on määritelty

MASA-rekisteröinnistä ilmoitukseen

- Lainsäädäntöhanke käynnistynyt yhteistyössä SYKE:n kanssa – MASA-rekisteröinnistä luovuttu
- YSLin muutos (ehkä uusi luku 14 a)
 - haittaa aiheuttavien maa-ainesten tutkimusvelvollisuus
 - kaivamista, hyödyntämistä, kiinteytystä ja välivarastointia koskeva ilmoitusmenettely
- Tarkentava VNa (hyödyntäen MASA-asetusluonnosta)
 - säännökset ilmoituksen ja sitä koskevan päätöksen tarkemmista sisältövaatimuksista
 - maa-aineksen kaivamisen, hyödyntämisen ja sitä edeltävän välivarastoinnin sekä maaperän kiinteytyksen tarkemmat edellytykset sekä tarpeelliset vaatimuksista toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi
- Hallitussihteeri Laura Siili-Hakkarainen (YM), Jussi Reinikainen (SYKE)
- Eduskuntaan kevätistuntokaudella 2022

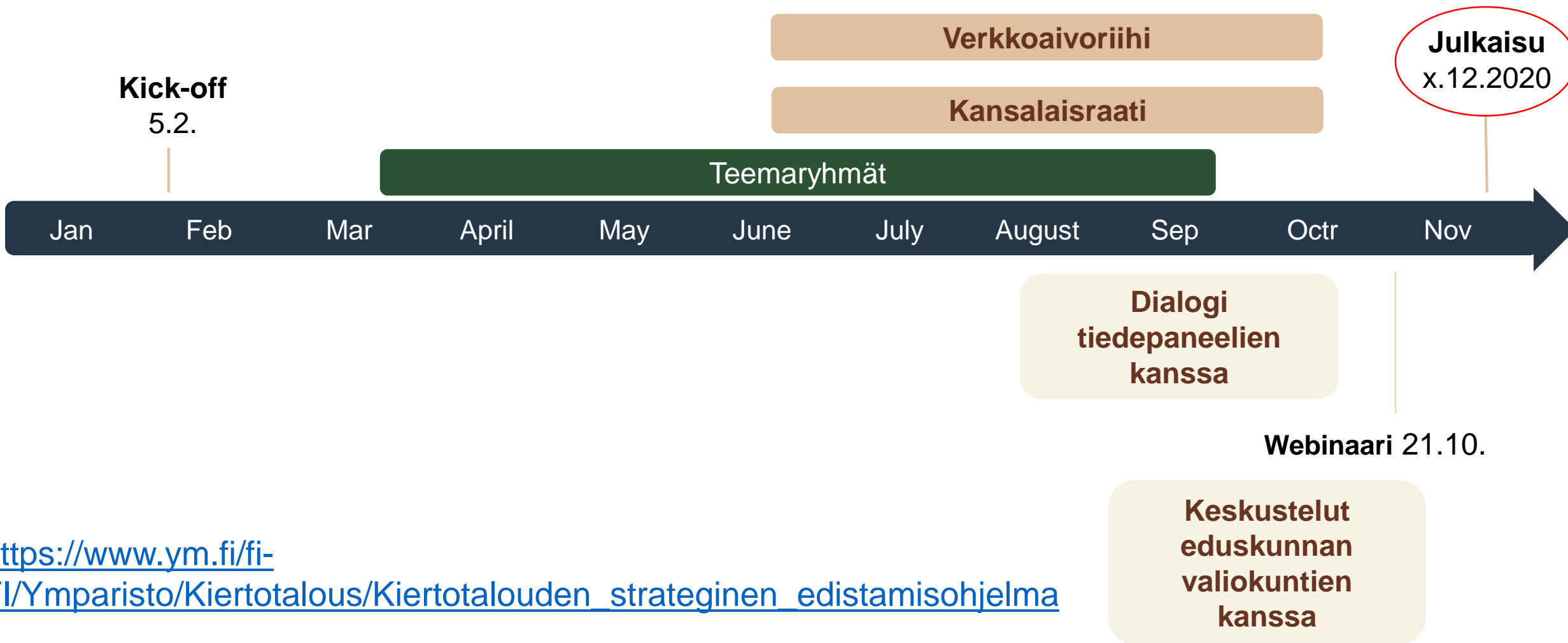

EU:n kiertotalouden toimintasuunnitelma ja pj-maa Saksan neuvoston päätelmät

- Komissio julkaisi 11.3.2020 EU:n uuden kiertotalouden toimintasuunnitelman: *Puhtaamman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolesta*
- **Sisältää 35 toimenpidettä ja/tai lainsäädäntöaloitetta**
- Toimenpiteet kattavat tuotteiden koko arvoketjun materiaalivalinnoista ja tuotantoprosesseista kulutuksen, korjauttamisen ja uudelleenkäytön kautta jätehuoltoon ja kierrätykseen.
- Pääpaino **kestävässä tuotesuunnittelussa** ja tuotepolitiikan ohjauskeinoissa, koska suunnitteluvaiheessa vaikutetaan jopa 80 %:iin tuotteen ympäristövaikutuksista
- Pj-maa Saksa valmistelee neuvoston päätelmiä joulukuun neuvostoon otsikolla *Making the Recovery Circular and Green*
 - luonnoksessa kannustetaan hyödyntämään kiertotalouden mahdollisuuksia suunnata taloutta kestävämmäksi osana Covid19 -pandemian jälkeisestä vihreää elvytystä

Kiertotalousohjelmatyö etenee

https://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Kiertotalous/Kiertotalouden_strateginen_edistamisohjelma

Suomi 2035: Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta on menestyvän taloutemme perusta

- kestävät tuotteet ja palvelut ovat talouden valtavirtaa ja jakamistalous arkipäivää;
- valintamme ovat tulevaisuuskestäviä ja vahvistavat reilua hyvinvointiyhteiskuntaa;
- vähemmällä enemmän: luonnonvarojen käyttö on kestävää ja materiaalit pysyvät kierrossa pidempään ja turvallisesti;
- kiertotalouden läpimurto on tehty innovaatioiden, digitaalisten ratkaisujen, fiksun sääntelyn sekä vastuullisten sijoittajien, yritysten ja kuluttajien avulla;
- Kiertotalous-Suomi on vahva vaikuttaja maailmalla ja kestävien ratkaisujen tarjoaja kansainvälisillä markkinoilla.

Sekalaista lyhyesti

- **Ajankohtaista akuista**
 - TEM on käynnistänyt akkustrategian laatimisen
 - YM osallistuu työhön mm. vetämällä regulaatioryhmää
 - **Komissio antanee akkuja koskevan säädösehdotuksen lokakuussa**
- **Bentonimurske-EoW-VNa:n** lausuntokierros odottaa jätelaki-HE:n valmistumista
- **Valtakunnallinen ruokahävikki- ja biojättekampanja alkaa 20.10.**
 - YM, MMM, Kivo, mukana myös SYKE (Circwaste), SBB, PTY, ETL ja Kuluttajaliitto
- **Ajankohtaista kemikaaleista**
 - Kansallisen **kemikaaliohjelman** uudistaminen käynnistyy loppuvuonna.
 - **Komission kemikaalistrategiaa** odotellaan lokakuussa
 - Harkinnassa REACH-rajoitus koskien kumirouheen käytön kieltoa tekonurmissa
- **Baselin sopimuksen** liitettä IV koskevat (EU:n ja muiden) muutosehdotukset

Kiitokset!

puh. 050 461 8652

anna-maija.pajukallio@ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

